

Goirle:

Samen bouwen

Bestuursakkoord 2023 - 2026

Lijst Riel Goirle

PvdA Goirle en Riel

VVD Goirle

CDA Goirle en Riel

Augustus 2023

Inhoud

Inleiding.....	3
Samenvatting.....	4
1. Bestuurlijke vernieuwing.....	7
Onze ambities.....	7
Opdrachten aan het nieuwe college	8
Opdracht aan de griffier	8
2. Wonen, mobiliteit en leefbaarheid	9
Onze ambities.....	9
Onze uitdagingen	10
Opdrachten aan het nieuwe college	11
3. Sociaal domein	13
Onze ambities.....	13
Onze uitdagingen	14
Opdrachten voor het nieuwe college.....	15
4. Klimaat, milieu en energie.....	17
Onze ambities.....	17
Onze uitdagingen	17
Opdrachten aan het nieuwe college	18
5. Financiën	19
Onze ambitie	19
Onze uitdagingen	19
Opdrachten aan het nieuwe college	21
6. Investeringsagenda grote projecten	22
7. Bijlagen	26
Bijlage 1: Vergaderstructuur	26
Bijlage 2: Werkwijze Dorpsteam	27

Inleiding

Goirle is een van de aantrekkelijkste gemeenten van Brabant. Een belangrijke reden hiervoor is de mogelijkheid om te wonen, werken en recreëren in de nabijheid van vele voorzieningen.

Als gevolg van landelijk beleid heeft de gemeente Goirle in de komende jaren (veel) minder financiële middelen ter beschikking dan voorheen. Dit dwingt de bestuurders van de gemeente tot het maken van ingrijpende keuzes.

In dit bestuursakkoord beschrijven de coalitiepartijen Lijst Riel Goirle (LRG), PvdA Goirle en Riel, VVD Goirle en CDA Goirle en Riel hoe zij er, ondanks de negatieve vooruitzichten, samen voor willen zorgen dat Goirle een aantrekkelijke gemeente blijft. In de lopende raadsperiode, maar ook op de lange termijn.

Dit bestuursakkoord is een aangepaste versie van het bestuursakkoord 2022-2026, dat eerder verscheen. Een nieuwe coalitie heeft het akkoord op hoofdlijnen behouden, maar daar duidelijk nieuwe accenten in gelegd, passend bij een (deels) nieuwe coalitie.

Er komt een nieuw vergadermodel voor de raad en meer aandacht voor dienstverlening aan de burgers. Bezuinigingen op (met name) het sociaal domein zorgen voor een gezond financieel beleid. Ten slotte is het hoofdstuk over de 'strategische heroriëntatie' vervangen door een concrete 'Investeringsagenda' in hoofdstuk 6. Zo zetten wij samen de toon voor het Goirle van de toekomst.

De raad geeft met het vaststellen van dit bestuursakkoord het nieuw te vormen college van burgemeester en wethouders en de griffier de opdracht om de plannen en ambities uit dit bestuursakkoord te vertalen naar concrete doelen en acties, maatschappelijke effecten en meetbare resultaten.

De coalitiepartijen zien er vanuit de gemeenteraad op toe dat het college deze opdrachten goed en tijdig uitvoert. Als mocht blijken dat plannen en ambities, om wat voor reden dan ook, bijgesteld moeten worden, dan verwachten wij van het college dat zij hier tijdig met de gemeenteraad over communiceert en met alternatieve voorstellen komt.

Lijst Riel Goirle

PvdA Goirle en Riel

VVD Goirle

CDA Goirle en Riel

Samenvatting

Goirle is een van de aantrekkelijkste gemeenten van Brabant. Een belangrijke reden hiervoor is de mogelijkheid om te wonen, werken en recreëren in de nabijheid van vele voorzieningen. Wij willen Goirle als prettige, gezonde, veilige en inclusieve samenleving behouden en versterken. Een goed financieel beleid is daarvoor noodzakelijk: een kleine gemeente die rode cijfers draait heeft op termijn geen zelfstandig bestaansrecht. Daarom zijn in dit bestuursakkoord, naast grote ambities, ook bezuinigingen opgenomen ten bedrage van 3,5 miljoen euro.

Bestuurlijke vernieuwing

Waar het gaat om bestuurlijke vernieuwing willen we dichter bij de inwoners komen te staan. Van een overheid die enkel regels stelt en controleert gaan we naar een meer 'netwerkende' overheid. Dat betekent dat we meer ruimte aan de inwoners geven, bijvoorbeeld als het gaat om het kappen van een boom in de eigen tuin. Als er problemen ontstaan of inwoners ontevreden zijn over een besluit van de gemeente, willen we dat graag toelichten: in het uiterste geval legt de wethouder het zelf uit.

Ook de gemeenteraad kan efficiënter werken. Daarom laten we het tijdrovende vergaderen volgens het BOB-model los en stappen we over op een geactualiseerde versie van het 'oude' Raads- en Commissie-model.

Formatie

Net als andere organisaties voelt ook de gemeente Goirle de krapte op de arbeidsmarkt. Vacatures worden moeilijk of niet ingevuld. Daardoor is er een hoge werkdruk en meer inhuur van externen. De 750 duizend euro voor uitbreiding van de formatie, die eerder voor twee jaar door de raad was toegezegd, maken wij structureel. Voor verdere uitbreidingen van de formatie is een bestuurskrachtonderzoek nodig, op basis van de ambities van dit bestuursakkoord.

Wonen, mobiliteit en leefbaarheid

We dringen de druk op de woningmarkt terug en gaan door met het bouwen van woningen. Bijvoorbeeld langs de A58, waarbij geluidswerende voorzieningen ervoor zorgen dat mensen ook dichtbij de snelweg een gezond en leefbaar woonmilieu hebben. Naast grootschalige projecten als Bakertand en Zuidrand, realiseren we ook woningen op kleinschalige inbreidingslocaties in Goirle en Riel.

Er komt onderzoek naar de mogelijkheden om woningbouw te ontwikkelen op de huidige locatie van het sportpark Van den Wildenberg, door dit sportpark (geheel of gedeeltelijk) te verplaatsen naar het Riels Kwadrant.

We hanteren nieuwe instrumenten uit de Omgevingswet om extra geld te genereren voor de woningbouwopgave. Zo mogelijk gaan ontwikkelaars straks meer meebetalen aan kwalitatieve verbeteringen van het landschap, natuur, water, infrastructuur of sociale woningbouw. Bij deze initiatieven hoort een samenhangend mobiliteitsbeleid. De komende jaren willen we meer ruimte maken voor duurzame mobiliteit en deelmobiliteit. Er komt meer aandacht voor voetgangers, fietsers en beter openbaar vervoer. De rotonde Turnhoutsebaan/Tijvoortsebaan, een van de gevaarlijkste verkeerslocaties binnen de gemeente, gaan we versneld aanleggen.

Sociaal domein

Met de visie Goirle Glanst leggen we de nadruk op normaliseren, preventie en positieve gezondheid. Daarnaast bieden we ondersteuning aan inwoners die dat nodig hebben. Het wettelijk geregelde vangnet blijft intact en daar kunnen inwoners op rekenen.

Maar de juiste ondersteuning is in elke situatie anders. Soms wordt er ook overbodige zorg aangeboden. We willen daarom meer maatwerk bieden, waarbij de zorg beter aansluit op de leefwereld van de inwoner/het gezin. Dat stelt hoge eisen aan de verwijzers, zoals het Dorpsteam, dat we verder willen professionaliseren.

Cultuur

Om onze dorpsgemeenschap vitaal te houden is het belangrijk te investeren in verenigingen en gemeenschapshuizen waar mensen samen komen.

Het Cultureel Centrum Jan van Besouw is uniek en dat willen we behouden voor ons dorp. Maar de kosten zijn te hoog. We gaan onderzoeken hoe we het Jan van Besouw beter kunnen benutten en rendabeler kunnen maken.

Onderwijs

Wij zijn verantwoordelijk voor de huisvesting van scholen in onze gemeente. In deze bestuursperiode nemen we een beslissing over de huisvesting van het Mill Hill College. Mocht tot nieuwbouw worden besloten, dan lijkt het Riels Kwadrant een kansrijke locatie, mogelijk in combinatie met gehele of gedeeltelijk verplaatsing van het sportpark Van den Wildenberg. De gemeentelijke bijdrage voor Mill Hill maximaliseren we op 20 miljoen euro. Ook een aantal basisscholen komt in aanmerking voor vervanging of uitbreiding.

Verenigingen en stichtingen

Verenigingen en stichtingen krijgen meer eigen verantwoordelijkheid. In goed overleg met de verenigingen wordt de rol van de gemeente hierin beperkt. We laten de uitvoering zoveel mogelijk over aan de verenigingen en stichtingen zelf. Dat is sneller en goedkoper, kost minder ambtelijke capaciteit en minder frustratie.

Zwembad

De gemeentelijke bijdrage aan het Laco zwembad zal na afloop van het huidige contract (2026) niet worden voortgezet. We gaan onderzoeken wat de mogelijkheden en kosten zijn voor de realisatie van een nieuw zwembad, in regionaal verband.

Klimaat en milieu

Als het gaat om onze ambities op het gebied van klimaat, milieu en energie liggen veel van onze ambities al vast in bestaande beleidsdocumenten. Voor zover de financiële en personele mogelijkheden dit toelaten, geven we daar invulling aan.

Om inwoners op weg te helpen met energiebesparing gaan we door met de energiecoaches. Zo zorgen we dat alle mogelijkheden voor energiebesparing dicht bij huis toegankelijk worden voor onze inwoners.

Wij stimuleren de circulaire economie. Aan de andere kant is afvalverwijdering een basisvoorziening. Mede daarom komt er de mogelijkheid om enkele malen per jaar gratis afval naar de milieustraat te brengen.

Financiën

De financiële vooruitzichten op de lange termijn zijn ongunstig voor onze gemeente. Er moet landelijk nog een oplossing komen voor de tekorten in het jeugdstelsel, de herverdeling van het gemeentefonds is fors nadelig voor onze gemeente en het Rijk wijst ons steeds meer taken toe, zonder voldoende middelen. Omdat we tegelijkertijd de gemeentelijke woonlasten (OZB, afvalstoffen- en rioolheffing) zo laag mogelijk willen houden, zijn bezuinigingen onvermijdelijk. Uit het BMC-rapport blijkt dat de gemeente Goirle 4,9 miljoen euro meer uitgeeft op het sociale domein dan vergelijkbare gemeenten. Door structurele bezuinigingen van uiteindelijk 3,0 miljoen

euro per jaar, willen we dat verschil de komende jaren verkleinen. Daarnaast bezuinigen we 0,5 miljoen op de overige domeinen. Alleen zo kunnen we onze ambities realiseren, en voorkomen dat Goirle in 2026 niet meer kan voldoen aan zijn financiële verplichtingen.

1. Bestuurlijke vernieuwing

In de vorige raadsperiode werkte de raad hard aan de Gôolse democratie. Die lijn zetten we voort. We betrekken onze inwoners bij besluitvorming, luisteren naar hen en willen dat zij zich gehoord voelen. Dienstverlening aan onze burgers speelt een belangrijke rol. Daarnaast gaan we als raad efficiënter vergaderen.

Onze ambities

Efficiënter vergaderen

Het vergaderen volgens het huidige BOB-model wordt als zeer tijdrovend en belastend ervaren, waardoor raads- en burgerleden te veel tijd spenderen in de vergaderzaal. We stoppen per 1 januari 2024 met vergaderen volgens het BOB-model. We stappen over naar een geactualiseerde versie van het 'oude' Raad- en Commissie-model en komen daarmee tegemoet aan een breed gedragen wens. We vragen de griffier en de werkgroep Bestuurlijke vernieuwing om een voorstel te doen op basis van de uitgangspunten, zoals beschreven in bijlage 1: Vergaderstructuur. De raads werkgroep Bestuurlijke vernieuwing wordt per 1 januari 2024 overbodig en ontbonden.

Verbeteren model van Gôolse democratie

We gaan onze inwoners nog vaker ontmoeten, zodat we beter weten wat er speelt en er alles aan kunnen doen om het onderling vertrouwen te vergroten. We willen eerder weten wat inwoners vinden, zodat de raad waar nodig kan bijsturen. Voor werkbezoeken geldt dat wij die gerichter gaan plannen. De aansluiting hiervan op de raads cyclus wordt beter omdat we stoppen met het BOB-model.

Het is goed als we zichtbaar zijn, op het moment dat we ergens naar toe gaan. Communicatie over zo'n werkbezoek maakt dat inwoners weten dat wij geïnteresseerd zijn en dat het zin heeft om ons op te zoeken. We nodigen lokale media actief uit om mee te gaan.

Van een rechtmatige naar een netwerkende overheid

We zijn nu nog vaak een zogenoemde rechtmatige overheid; regels zijn daarbij de basis voor onze macht. Waar we naar toe gaan, is een meer 'netwerkende' overheid. Dat betekent dat we meer ruimte aan onze inwoners geven. We werken vaker samen, binnen de kaders. We kiezen daarbij als overheid bewust en zorgvuldig een passende positie en willen (leren) loslaten. Vanzelfsprekend wordt het geen willekeur. Eerst gaan we samen in gesprek over welke resultaten we willen bereiken. En dan spreken we af wie daaraan wat kan bijdragen. We beseffen dat dit geen simpele opgave is.

Dienstverlening

Een dienstverlenende gemeente is er voor alle inwoners. Zij moet zorgen voor een prettige, gezonde, veilige en inclusieve samenleving, en deze faciliteren. Daarbij dient steeds een brede en transparante afweging te worden gemaakt tussen het individueel belang en het algemeen belang. Het gaat niet alleen om het volgen van de regels. Als het dienen van een individueel belang het algemeen belang niet schaadt, moeten we kijken of het mogelijk is om een oplossing te vinden. Een periodiek inloopsprek voor het college is uitermate wenselijk. Uiteindelijk maken we de organisatie efficiënter en meer klantgericht.

Vergunningen, bezwaar en beroep

Inwoners en bedrijven zijn gebaat bij een snelle afhandeling van verzoeken en bezwaren. Nu worden regelmatig de volledige behandel- en uitsteltermijnen benut. Dit kan en moet sneller. Gebruik van de uitstel mogelijkheden wordt uitzondering in plaats van regel en kan alleen bij zwaarwegende redenen, die dan ook gecommuniceerd worden.

Bij iedere voorgenomen afwijzing van een aanvraag wordt eerst een gesprek aangeboden. Doel van dit gesprek is uit te leggen waarom de aanvraag niet (ongewijzigd) gehonoreerd kan worden. Ook wordt samen gekeken naar wat wél mogelijk is. Het is vanzelfsprekend dat niet altijd alles kan, maar uitleg haalt wellicht de frustratie weg en vermindert bezwaar. Als de aanvrager na afloop van dit ambtelijk gesprek niet tevreden is, wordt een vervolggelsgesprek in het bijzijn van de verantwoordelijk wethouder aangeboden. Bovendien wordt actief gewezen op de mogelijke gang naar de nationale ombudsman, waar de gemeente Goirle bij is aangesloten.

Na contact met de gemeente worden inwoners, bedrijven en instanties uitgenodigd voor een klanttevredenheidsonderzoek. Daarbij streven we ernaar om onze score telkens te verbeteren.

Meer verantwoordelijkheid voor verenigingen en stichtingen

Verenigingen en stichtingen ervaren dat het regelen van praktische zaken door de gemeente vaak langer duurt en meer geld kost dan wanneer zij dit zelf uitvoeren. In goed overleg met de verenigingen wordt de rol van de gemeente hierin - voor zover juridisch mogelijk - beperkt tot besluiten, het beschikbaar stellen van middelen en controle. We laten de uitvoering zoveel mogelijk over aan de verenigingen en stichtingen zelf. Dat is sneller en goedkoper, kost minder ambtelijke capaciteit en minder frustratie.

Opdrachten aan het nieuwe college

- Informeer inwoners al in een vroeg stadium over gemeentelijke plannen.
- Benut het inwonerspanel, denktanks en themabezoeken om meer informatie uit de samenleving te krijgen over losse onderwerpen.
- Transparantie vinden wij belangrijk. De beschikbare middelen vanuit het Rijk zijn voor ons leidend voor de aanpak in het kader van de Wet open overheid.
- Meldingen aan de gemeente, zoals Fixi-meldingen, worden in de toekomst binnen een week in behandeling genomen. Lukt dat niet, dan wordt aan de melder teruggekoppeld wat er wanneer met de melding gebeurt.
- Uit het oogpunt van dienstverlening vinden wij het belangrijk dat onze inwoners op een zorgvuldige wijze behandeld worden. Luisteren en meedenken staan daarbij voorop. Het blijft goed om oplossingen na te streven waarbij, binnen de kaders, oog blijft voor de afweging tussen algemeen en individueel belang.

Opdracht aan de griffier

- Uitvoering geven aan de opdracht 'Efficiënter vergaderen' op basis van bijlage 1: Vergaderstructuur. Dit op zodanige wijze, dat de nieuwe vergaderstructuur per 1 januari 2024 van kracht wordt.

2. Wonen, mobiliteit en leefbaarheid

In december 2021 stelde de raad de omgevingsvisie vast. Onze ambities in dit bestuursakkoord sluiten daarbij aan en leggen accenten op datgene wat wij belangrijk vinden.

Onze ambities

Meer en diverse woningbouw

Met een toekomstgerichte aanpak dringen we de druk op de woningmarkt in onze gemeente terug. Het is goed toeven in Goirle. Dat zien we als kracht én als een kans. Daarom bouwen we niet alleen voor onze eigen inwoners, maar ook voor inwoners uit de regio. We bouwen nu ook al behoorlijk veel en daar willen we in nog sterkere mate mee doorgaan. Wij gaan meer bouwen voor uiteenlopende doelgroepen. Daarbij kijken we ook naar de mogelijkheden van tijdelijke en flexibele woningen en naar alternatieve bouwmethodes. Meer inwoners is ook goed voor onze middenstand, verenigingen en ondernemers. De woningbouwopgave pakken we in regionaal verband op.

Verduurzaming bestaande woningvoorraad

Ook verduurzamen van de bestaande woningvoorraad geven we meer aandacht. We komen hier verder op terug in hoofdstuk 4: Klimaat, milieu en energie.

Toewijzing aan eigen inwoners

Wijzigingen in de nog vast te stellen Huisvestingswet geven de gemeente meer ruimte om inwoners die een huis willen huren of kopen in de eigen gemeente, voorrang te geven ten opzichte van mensen die geen lokale binding hebben. Wij willen dat de gemeente deze mogelijkheden verkent en waar mogelijk toepast.

Omgevingswet

De Omgevingswet voegt nieuwe instrumenten toe waarover de gemeente kan beschikken. De mogelijkheid van een afdwingbare financiële bijdrage wordt aan het omgevingsplan toegevoegd. Wij willen dat ontwikkelaars meer gaan meebetalen voor kwalitatieve verbeteringen van het landschap, natuur, water, de stikstofbalans of bijvoorbeeld voor aanpassingen van de infrastructuur en de realisatie van sociale woningbouw.

Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheden van een planbatenheffing, zodra dit wettelijk mogelijk is. Met het belasten van de waardevermindering van grond die optreedt bij een bestemmingswijziging willen we maatschappelijke doelstellingen, zoals meer sociale woningbouw, vaker direct kunnen financieren door een subsidie te geven in plaats van door eisen te stellen aan projecten.

Mobiliteit

We maken een omgeving waar woningbouw, bereikbaarheid, leefbaarheid, duurzaamheid en veiligheid bijdragen aan de kwaliteit van leven in Goirle. We willen ervoor zorgen dat inwoners veilig en snel hun wijk en het dorpscentrum kunnen bereiken. Goirle ontwikkelt volop. Dat betekent dat verkeerscirculatie in samenhang met (toekomstige) ruimtelijke ontwikkeling moet worden gezien. De komende jaren willen we meer ruimte voor duurzame mobiliteit en deelmobiliteit, meer aandacht voor langzaam verkeer (voetganger en fiets), beter openbaar vervoer en een parkeeraanbod dat past bij de functie van het gebied.

Leefbaarheid

We willen een levendig en compact centrum rond het Kloosterplein en behoud van het winkelaanbod in Riel.

Het groene karakter van de wijken in onze gemeente willen we behouden, en we richten ons hierbij op het beschermen van boomvlakken, boomstructuren en waardevolle bomen. We willen de inwoners van de gemeente Goirle meer zeggenschap geven over het al dan niet kappen van bomen in hun eigen (achter)tuin.

Een belangrijke opdracht is daarnaast het terugdringen van de geluidsoverlast in de wijken door de A58. Daarmee willen wij niet enkel de leefbaarheid, maar ook de volksgezondheid verbeteren.

Onze uitdagingen

Een mix van grote en kleine woningbouwprojecten

In de komende jaren leveren we in de gemeente Goirle honderden woningen op voor uiteenlopende doelgroepen. We verwachten dat het college zich niet alleen richt op het mogelijk maken van grootschalige projecten als Bakertand en Zuidrand, maar zich ook inzet voor woningen op kleinschalige inbreidingslocaties; met name daar waar we eigen grond hebben. Hiermee leveren wij een bijdrage aan de lokale, regionale en landelijke behoefte om het woningtekort terug te dringen.

Bouwen voor nu en later

Ook na de huidige bestuursperiode blijft de behoefte aan woningen groot. Daarom onderzoeken we (opnieuw) de mogelijkheden voor toekomstige woningbouw op de locatie van het sportpark Van den Wildenberg en sportparken in Riel, in combinatie met nieuwe sportvoorzieningen in het Riels Kwadrant. Ook beginnen we in Riel met woningbouw op de inbreidingslocaties en starten we met de voorbereidingen voor woningbouw in Riel-Noord en -Zuid en Spaansehoek.

Centrum Goirle

In het centrum van Goirle wonen, werken, winkelen en recreëren we met elkaar. Deze mix maakt het centrum aantrekkelijk. Dat geeft meerwaarde aan Goirle, maar daardoor zitten we elkaar soms ook in de weg. Dit vraagt om afwegingen op het gebied van parkeren, doorstroming en veiligheid. Om het centrum aantrekkelijk te houden stellen we deze periode een plan op waarin detailhandel, horeca, wonen en evenementen elkaar aanvullen en versterken.

Doorstroming en bereikbaarheid

Door de toename van het aantal woningen en inwoners staat de bereikbaarheid onder druk. Verbindingswegen dreigen dicht te slibben en de dekking en frequentie van het openbaar vervoer verschaalt. In Goirle maken wij ons met name zorgen over de noord-oost ontsluiting (Stappegoor en Lage Wal) en de zuid en west ontsluiting (Tijvoortsebaan, Turnhoutseweg, Rillaersebaan). De bestaande modellen zijn niet toereikend en we willen dat deze opnieuw worden bekeken.

Voor Riel moet worden nagedacht over de ontsluiting van het dorp als geheel. Wanneer Riel-Noord en -Zuid (en later de Spaansehoek) als woningbouwlocatie zijn of worden ontwikkeld is de capaciteit van de doorgaande route niet meer toereikend. Door (gefaseerd) te bouwen zorgen we ervoor dat Riel een vitaal en leefbaar dorp blijft met alle daarbij horende voorzieningen. Om te zorgen dat toekomstige ontwikkelingen geen afbreuk doen aan het dorpse karakter en identiteit stellen we deze periode een aparte gebieds- en mobiliteitsvisie op.

Daarbij willen wij dat het openbaar vervoer als volwaardig alternatief kan dienen voor andere vormen van vervoer. Daarom zetten we bij de komende concessie in op het verhogen van het aantal ritten en het uitbreiden van het aantal bushaltes.

Verkeersveiligheid

Met de toename van het gemotoriseerd verkeer staat de veiligheid van voetgangers en fietsers steeds meer onder druk. Ook de bereikbaarheid voor langzaam verkeer laat soms te wensen over. Bij het ontwerpen van nieuwe woonwijken volgen wij de richtlijn Duurzaam Veilig. Daarin staan waarborgen voor de veiligheid van voetgangers en fietsers. Bij de inrichting van nieuwe wegen en het onderhoud aan bestaande wegen krijgt langzaam verkeer meer ruimte.

Opdrachten aan het nieuwe college

Wonen/leefbaarheid

- Versnellen duurzame woningbouw voor uiteenlopende doelgroepen (senioren, starters, sociaal).
- Ontwikkelen van woningbouw op de locatie Barbara Benz Park in combinatie met een geluidswerende voorziening.
- De realisatie van geluidswerende voorzieningen (met een reductie van tenminste 10dB in de buitenruimte) langs de A58 van de Boschring/Barbara Benz Park tot de Sporenring. Het college start de uitvoering zo spoedig mogelijk binnen deze collegeperiode. Zie ook hoofdstuk 6: Investeringsagenda grote projecten.
- Samen met Tilburg en Rijkswaterstaat kijken we naar mogelijkheden om ook aanvullende maatregelen te nemen, zoals het verlagen van de snelheid op de A58 of het aanbrengen van een ander type wegdek, om een bijdrage te leveren aan verdere vermindering van geluidsoverlast.
- Uitvoeren van een risicoanalyse en een financiële doorrekening m.b.t. het verplaatsen van sportpark Van den Wildenberg en sportpark Riel naar het Riels Kwadrant, in deze collegeperiode. Dit ten behoeve van woningbouw op de huidige sportlocaties.
- Bij het herzien van de omgevingsvisie meenemen dat Tijvoort primair voor het MKB blijft.
- In 2024 met een voorstel te komen voor een kapbeleid voor bomen, waarbij het beschermen van waardevolle bomen het uitgangspunt is.
- Indien nodig opleggen van een zelfbewoningsplicht en anti-speculatiebeding en planbatenheffing.
- Ontwikkelen van een aparte gebiedsvisie voor Riel. Het doel is een integrale aanpak met oog voor toekomstige woningbouw in Riel-Noord en -Zuid. Daarbij moet rekening worden gehouden met de toekomstige ontwikkeling van de Spaansehoek en het daarmee samenhangende bereikbaarheids- en voorzieningenvraagstuk.
- Voer regie op het realiseren van maatschappelijke doelstellingen bij (woning)bouwprojecten door het maximaal benutten van de Omgevingswet.
- Concretiseer het mobiliteitsplan medio 2024, waarbij extra aandacht is voor de ontsluiting van noord-oost en zuid-west Goirle.
- We proberen binnen de wettelijke regels de huur- en koophuizen maximaal toe te wijzen aan inwoners kandidaten met een lokale binding.

Bereikbaarheid/mobiliteit

- Stimuleren van duurzame mobiliteit door bijvoorbeeld de laadvoorzieningen voor elektrische auto's uit te breiden of door de deelmobiliteit te stimuleren.
- Meer aandacht voor fietsers en voetgangers:
 - veilige fietsverbindingen naar scholen, sportvelden en het centrum;
 - nieuwe fietsroutes, zoals de fietsverbinding Riel-Gilze en de snelfietsroute naar Tilburg (bij voorkeur Stappegoor-Bakertand);
 - verbreding van het Bels Lijntje.
- Zo snel mogelijk starten met de aanleg van de rotonde Turnhoutsebaan/Tijvoortsebaan.

- Voor 2024 onderzoek doen naar de mogelijkheden om ons samen met de regiogemeenten sterk te maken voor de nieuwe concessies openbaar vervoer.
- Realiseren of verplaatsen van een bushalte ter hoogte van Sterk Huis.
- Vergroten van de aantrekkelijkheid van het centrum, door het opstellen van een nieuw centrumplan, met aansluiting Kloosterplein op het gebouw Jan van Besouw. Onderzoek moet medio 2024 zijn afgerond. Planning uitvoering dient te starten voor 2025.
- Het college neemt maatregelen om diefstal van (elektrische) fietsen in het centrum van Goirle te voorkomen.

3. Sociaal domein

Binnen de gemeente Goirle is er voortdurende aandacht voor en zorg over de kosten in het sociaal domein. Onderzoek door BMC toont aan dat Goirle € 4,9 miljoen in het sociaal domein méér uitgeeft dan vergelijkbare andere gemeenten. Met dit bestuursakkoord willen we meer gericht sturing geven aan het terugdringen van de overschrijding. Taakstellende doelstelling is dat de genoemde kostenoverschrijding, tijdens deze bestuursperiode, met € 3,0 miljoen teruggedrongen wordt.

In 2021 stelde de raad de visie Goirle Glanst vast, waarop aansluitend een uitvoeringsagenda werd opgesteld. In het verlengde daarvan werd in 2023 een raadsvoorstel aangenomen, waarmee het verminderen van de uitgaven in gang gezet wordt. Dit vormt het startpunt van de maatregelen voor de komende jaren. Uitgangspunt is dat het belang van de inwoner met een hulpvraag centraal staat en dat er steeds gezocht gaat worden naar een passende oplossing. Het Dorpsteam moet daartoe verder geprofessionaliseerd en opgeleid worden.

Goirle kent een goede sociale structuur, welzijnsvoorzieningen en een rijk verenigingsleven. We zetten in op verbreding en versteviging van het voorliggend veld. Dit verstevigt de basis en bevordert de sociale cohesie. Een gemeente waarin men omziet naar elkaar is het doel! Onze ambities sluiten aan bij de visie Goirle Glanst, maar leggen ook accenten op datgene wat wij belangrijk vinden.

We verwachten op korte termijn van het college de vertaling van dit bestuursakkoord in een collegeprogramma. We willen daarin de planning zien van de uitvoering van de genoemde ambities.

Onze ambities

De vraag van de inwoner staat centraal

De gemeente biedt ondersteuning aan inwoners die dat nodig hebben. Dit is geregeld in de WMO, Jeugdwet, Participatiewet en Wet Schuldhulpverlening. Het is een belangrijk vangnet en dit blijft ook intact. Maar de juiste ondersteuning is in elke situatie anders. We willen daarom beter aansluiten bij de leefwereld van de inwoner/het gezin. Samen met de hulpvragers zoeken we naar de meest praktische en effectieve oplossing. Dat hoeft niet altijd een standaard voorziening te zijn. Natuurlijk moet een 'out of the box' oplossing passen binnen de grenzen van de wet en de financiële afspraken. De 'Waardendriehoek' van het Instituut voor Publieke Waarden is een beproefd hulpmiddel voor het maken van afwegingen. Ook in Goirle weten we via pilots dat deze werkwijze erg succesvol is. Het mes snijdt daarbij aan twee kanten: de inwoner/het gezin wordt beter geholpen en de kosten voor de gemeente zijn over het geheel veel lager. Dat geldt vooral als het om complexere situaties gaat. Deze manier van werken vraagt wel om een open houding en een frisse blik van verwijzers en ondersteuners (gemeente, huisarts, Dorpsteam).

Verder brengen van Goirle Glanst

In de visie Goirle Glanst zijn de drie ontwikkellijnen normaliseren, preventie en positieve gezondheid benoemd. Wij zien ook de komende bestuursperiode veel kansen om via deze lijnen onze doelen van zelfredzaamheid en een krachtige, gezonde samenleving te bereiken.

Zicht en grip op het sociaal domein

Gemeenschapsgeld moet goed besteed worden, dus we geven niet meer uit dan strikt noodzakelijk is. Daar hoort bij dat wij ons zicht en onze grip op het sociale domein gaan versterken. We maken keuzes en passen taakstellende bezuinigingen toe, als de kosten en opbrengsten niet in evenwicht zijn. We houden ons daarbij aan de financiële kaders die de raad stelt. Wij faciliteren goede en passende zorg voor iedereen die dat echt nodig heeft.

Sport en cultuur

Wij bieden als gemeente allerlei mogelijkheden op het gebied van cultuur en sport. Dat is belangrijk voor de (mentale en fysieke) gezondheid van individuele inwoners, maar ook voor de gemeente zelf. Sport en cultuur verbinden en moeten in beginsel voor iedereen toegankelijk en betaalbaar zijn. Om onze dorpsgemeenschap vitaal te houden is het belangrijk te investeren in verenigingen en gemeenschapshuizen waar mensen samen komen. Maar ook in de buitenruimte zou de gemeente, binnen de beperkte financiële mogelijkheden die er zijn en wellicht met sponsoring door ondernemers, kunnen kijken naar de mogelijkheid om bijvoorbeeld in parken 'hufferproof' sport- en speelplekken te creëren. Dit is niet alleen goed om te bewegen en vitaliteit te stimuleren, dergelijke ontmoetingsplekken dragen tevens bij aan de sociale samenhang. Dit betaalt zich wellicht ook (deels) weer terug bij de uitgaven in het sociaal domein.

Met goede voorzieningen kunnen we onze (gezondheids-) doelen bereiken. Het belang van een gezonde, actieve samenleving wordt onderstreept door de rijksmiddelen die we van 2023 tot 2026 ontvangen vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

Onze uitdagingen

Iedereen doet mee

Ook in een welvarend dorp als Goirle zijn er inwoners die niet zomaar mee kunnen doen. Inwoners die beperkingen hebben of onze taal nog niet spreken. Mensen zonder werk, met financiële problemen die zo groot zijn dat ze er zelf niet meer uitkomen. Wij zetten allerlei vormen van ondersteuning in. We monitoren de komende vier jaar of deze vormen van ondersteuning echt werken en zo nodig sturen we bij. We willen zeker weten dat we de juiste ondersteuning bieden. Zo nodig passen we het beleid aan.

Onderwijs

Wij zijn verantwoordelijk voor een goede uitvoering van de lokale educatieve agenda. Verder zijn we verantwoordelijk voor de huisvesting van scholen in onze gemeente. In deze bestuursperiode nemen we een beslissing over de huisvesting van het Mill Hill College. Ook komt een aantal basisscholen in aanmerking voor vervanging of uitbreiding, onder meer als gevolg van de groei van het aantal inwoners van de gemeente.

Eenzaamheid

Eenzaamheid is een groot maatschappelijk probleem. Een organisatie als de gemeente kan die eenzaamheid niet oplossen. Dat kan alleen in contacten met familie, vrienden en burens. Gelukkig zijn er veel burgerinitiatieven die erop zijn gericht om mensen weer met elkaar in contact te brengen. Door burgerinitiatieven te blijven ondersteunen kunnen wij het dichtst bij ons doel komen om eenzaamheid tegen te gaan.

Cultuur

Voor ons staat voorop dat in onze beide dorpskernen culturele activiteiten mogelijk blijven. Die kunnen overal plaatsvinden. Natuurlijk in het Jan van Besouw, maar ook in wijkcentra, op scholen en buiten op straat. Wij willen cultuurbeleving en het cultuurhistorisch erfgoed in brede zin waarborgen.

Cultureel Centrum Jan van Besouw

Het Cultureel Centrum Jan van Besouw is uniek in ons dorp. Het biedt mogelijkheden voor allerlei vormen van cultuur beleven, aan cultuur doen, elkaar ontmoeten en uitgaan. Het historische gebouw geeft het centrum een ziel. Het gebouw heeft al vanaf het begin een maatschappelijke functie en in 2023 gaan we onderzoeken hoe we het Jan van Besouw beter kunnen benutten en rendabeler kunnen maken.

Maatschappelijk cultureel vastgoed

In onze gemeente kennen we diverse gebouwen en ruimtes die we scharen onder het maatschappelijk of cultureel vastgoed. Wij constateren dat er geen goed overzicht is van wat we huisvesten en dat de belangen van de uitbatende stichtingen soms conflicterend zijn. Daarmee wordt (onbewust) niet altijd het algemeen belang gediend. De gemeente zorgt voor een eenduidig prijs-, en locatiebeleid, zodat de diverse stichtingen niet meer met elkaar concurreren. Hierdoor hoeft het succes van de bedrijfsvoering van de een, niet meer te worden gecompenseerd met (extra) middelen aan de ander.

Sportparken

Bij de sportparken van Goirle en Riel spelen twee belangrijke vraagstukken: 1) op het gebied van beheer en 2) op het gebied van locatie.

De grenzen aan de groei zijn in zicht, zowel fysiek als financieel. Bovendien zijn sommige voorzieningen verouderd en dreigt op de sportparken in Goirle en in Riel op lange termijn een tekort aan ruimte te ontstaan. Daarnaast kunnen de verenigingen bepaalde (kleine) onderhoudswerkzaamheden beter en sneller in eigen beheer uitvoeren dan dat ze dit door de gemeente kunnen laten doen.

Wij vinden daarom dat in onze gemeente de sportfaciliteiten multi-inzetbaar moeten zijn. Uitgangspunt blijft, dat sporten in beginsel voor iedereen toegankelijk moet blijven en we onze wettelijke en contractuele verplichtingen jegens de verenigingen nakomen. Als gemeente moeten we echter economisch verantwoord investeren in onze sportvoorzieningen en de gemeente moet als verhuurder van de accommodaties meer sturend en ondernemend optreden (betalen naar gebruik). Doel is dat de bezetting van de voorziening optimaliseert en we actief kunnen verhuren aan meerdere gebruikers. De opbrengsten kunnen terugvloeien als investering in het onderhoud. In goed overleg met de verenigingen willen we dat deze gezamenlijk meer verantwoordelijkheid dragen voor het gebruik en (klein) onderhoud van de sportfaciliteiten. Wij zijn op zoek naar een samenwerking die meer in evenwicht is en waar zowel de verenigingen als de gemeente bij gebaat zijn.

Ten aanzien van de locatie willen we laten onderzoeken of het haalbaar is om het sportpark Van den Wildenberg (geheel of gedeeltelijk), en eventueel sportparken in Riel, te verplaatsen naar het Riels Kwadrant. Zie hiervoor hoofdstuk 2: Wonen, en hoofdstuk 6: Investeringsagenda. Bij dit onderzoek worden de zienswijzen van (en voorwaarden waaronder er draagvlak is bij) de betreffende sportverenigingen natuurlijk tijdig meegenomen.

Opgavetaken aan het nieuwe college

- CC Jan van Besouw - Zie hoofdstuk 6: Investeringsagenda.
- Sportparken - Zie hoofdstuk 6: Investeringsagenda.

- Sociale cohesie en versterking van de sociale basis bevorderen door aandacht te hebben en waardering te laten blijken voor de vrijwilligers en verenigingen en door het vrijwilligerswerk aantrekkelijker te maken en gericht in te zetten.
- Zicht en grip op het sociaal domein versterken. Keuzes maken en bezuinigen daar waar de kosten en opbrengsten niet in evenwicht zijn. Zie hoofdstuk 5: Financiën.
- Beheersing sociaal domein. Halfjaarlijkse monitoring en evaluatie borgen in de planning & control cyclus. Uitgangspunt is dat de inkomsten en uitgaven minimaal in balans zijn.
- We stoppen de concurrentiestrijd tussen beheerders en gebruikers die ons maatschappelijk of cultureel vastgoed beheren of gebruiken. We verwachten dat dit gebeurt in samenhang met de toekomstige inzet van het gebouw CC Jan van Besouw.
- We voeren per 2024 het 'betalen naar gebruik' bij gemeentelijke sportfaciliteiten in.
- Werkwijze Dorpsteam optimaliseren om bij te kunnen dragen aan de doelstelling van Goirle Glanst en het behalen van de benodigde bezuiniging in het sociaal domein. Dit zoals omschreven in bijlage 2: Werkwijze Dorpsteam.

4. Klimaat, milieu en energie

De klimaatopgave is vele malen groter dan de opgave van Goirle alleen. Het behalen van overkoepelende doelen op gebied van klimaat, milieu en energie vraagt lokaal om ingewikkelde keuzes en complexe besluitvorming, waarin algemeen belang en individueel belang niet altijd samengaan.

Onze ambities

Bijdragen aan (regionale) klimaatprojecten

Veel van onze ambities voor de toekomst liggen vast in beleidsdocumenten zoals de Omgevingsvisie, de REKS, het milieubeleidsplan Duurzaam Goirle 2017 en de Transitievisie Warmte. Naast het uitvoeren van ons lokale beleid (zoals het programma groen en programma water en riolering) zetten we concreet in op een aantal (regionale) projecten zoals de REKS, het Regionaal Publiek Ontwikkelbedrijf, het Regionaal Klimaatfonds en het Regionaal Natuurbod. Belangrijk om te beseffen bij deze projecten is dat de (vastgestelde) ambities groter zijn dan de financiële mogelijkheden. We moeten de komende periode keuzes maken. Willen/kunnen we de ambities bijstellen of moeten we het tempo van realisatie aanpassen aan de financiële mogelijkheden en beschikbare capaciteit bij de gemeentelijke organisatie?

Stimuleren van energiebesparing

Om inwoners op weg te helpen met energiebesparing werkt de gemeente samen met energiecoaches van verschillende organisaties. Wij vinden dit een prachtig voorbeeld van een krachtige samenleving, die gezamenlijk werkt aan de ambities en uitdagingen op het gebied van de klimaatopgave. De komende jaren blijven we actief in gesprek met deze partijen. Zo zorgen we dat alle mogelijkheden voor energiebesparing dicht bij huis toegankelijk worden voor onze inwoners.

Onze uitdagingen

Afspraken m.b.t. duurzame energie

We hebben ons met de REKS 1.0 en de Omgevingsvisie als raad gecommitteerd aan het opwekken van 1 terawattuur aan energie. Daarvoor zetten we in op een mix van energiemaatregelen. De projecten die hier onderdeel van uitmaken, zijn 'Energiehub De Baars' en 'Wind boven nieuw bos'. We sluiten de groene long tussen Goirle en Riel ten noorden van klooster Nieuwkerk uit voor projecten 'Wind boven nieuw bos'. Wel zien we mogelijkheden ten zuiden van het Nieuwkerksbaantje tot aan de grens.

Zonnepanelen en de bijdrage aan de klimaatdoelstellingen

Wij bevorderen 'zon op het dak' en geven daaraan voorrang. We voeren de lopende projecten voor zonneweides uit. In overeenstemming met de REKS starten wij geen nieuwe projecten voor zonneweides op.

Windmolens

Wij vinden het belangrijk om mensen, flora en fauna te beschermen. Op dit moment zijn er landelijk richtlijnen in ontwikkeling voor de plaatsing van windmolens in relatie tot woningen. We plaatsen geen windmolens voordat deze richtlijnen er zijn. Mocht op basis van de richtlijnen plaatsing van windmolens niet mogelijk zijn, dan zoeken we naar andere mogelijkheden om te voldoen aan de door ons toegezegde bijdrage in het opwekken van duurzame energie.

Circulaire economie

Wij stimuleren de circulaire economie. We streven naar zo min mogelijk afval en hanteren het uitgangspunt dat de vervuiler betaalt. Aan de andere kant is afvalverwijdering een basisvoorziening.

Milieustraat

De mogelijkheid om een aantal keren per jaar gratis afval naar de milieustraat te brengen, kan in een basisbehoefte voorzien. Bovendien willen we illegale dumpingen van afval zo veel mogelijk voorkomen. De werkwijze op de milieustraat past bij het uitgangspunt van circulaire economie. We zetten specifiek in op het verbeteren van de dienstverlening op de milieustraat voor 1 januari 2024 met als uitgangspunten:

- Laagdrempelig.
- Inzamelen van alle afvalstromen bij voorkeur op één locatie in de gemeente Goirle. Als dit praktisch niet mogelijk blijkt, kunnen grote afvalstromen zoals zand, grond, puin en groenafval op een andere locatie, dicht bij de hoofdlocatie, worden ingezameld.
- Ruime openingstijden verspreid over minimaal 5 dagen per week.
- Spreiden van bezoekers door deels op afspraak te werken, om zo de efficiëntie van de milieustraat te vergroten.
- 'Gratis', hiermee bedoelen we dat inwoners een aantal keren per jaar en/of vastgestelde jaarlijkse hoeveelheden per afvalstroom gratis in kunnen leveren, zodat in de basisbehoefte (gemiddeld, vergeleken met soortgelijke gemeenten) wordt voorzien.
- Bedrijven, particulieren die niet in Goirle of Riel wonen en inwoners die reeds in de jaarlijkse gemiddelde behoefte zijn voorzien, moeten betalen. We hanteren daarbij marktconforme tarieven. Die kunnen we vergelijken met de milieustraten van omliggende gemeenten.
- We willen een groene gemeente zijn en stimuleren vergroening. Het inleveren van snoeiafval en blad is daarom ongelimiteerd gratis voor inwoners van Goirle en Riel.

Gedurende deze raadsperiode gaan we met de omliggende gemeenten in gesprek om te komen tot een goedkopere en meer efficiënte regionale milieustraat.

Huis aan huis ophalen

Ook op het gebied van afval ophalen aan huis zien wij kansen om nog verder te verbeteren. Dat zou kunnen door in de zomers vaker, en in de winters minder vaak het groenafval op te halen.

Opdrachten aan het nieuwe college

- We hechten belang aan periodieke monitoring van onze bijdrage aan de klimaatopgave via een jaarlijkse voortgangsrapportage, bijvoorbeeld geborgd in de P&C-cyclus.
- We verwachten een voorstel vanuit het college over het gratis brengen van afval naar de milieustraat en op het gebied van verbetering van de dienstverlening.

5. Financiën

Gemeenten zijn voor hun inkomsten in zeer grote mate afhankelijk van het geld dat ze van de Rijksoverheid ontvangen. In Goirle komt ongeveer 70% van onze inkomsten uit het gemeentefonds. De vooruitzichten voor geld op de lange termijn zijn ongunstig voor onze gemeente: er moet landelijk nog een oplossing komen voor de tekorten in het jeugdstelsel. Ook de herverdeling van het gemeentefonds is fors nadelig voor onze gemeente. Daarbij komt dat het Rijk ons steeds meer taken toewijst waarvoor geen, of pas veel later, middelen ter beschikking worden gesteld.

Daarom moeten en willen we zorgvuldig nadenken waar we ons geld, nu en later, aan besteden. Daarnaast blijven we een actieve lobby voeren bij het Rijk voor een goede balans tussen inkomsten, taken, organisatie, bevoegdheden en uitgaven.

Onze ambitie

Een financieel gezonde gemeente

Ook op de lange termijn werken wij aan een financieel gezonde gemeente, door te werken aan de volgende speerpunten:

- *Behouden*: inkomsten en uitgaven (structureel) in evenwicht. Daarbij is het streven om de voorzieningen die we hebben niet alleen nu, maar ook in de toekomst te kunnen betalen.
- *Investeren*: We kijken financieel vooruit. Dat betekent dat we mogelijk nu al kosten moeten maken om de haalbaarheid van, en advisering op realisatie van ambities voor te bereiden. Dat kan bijvoorbeeld aan de hand van een haalbaarheidsstudie.
- *Reserveren*: onze financiële buffer moet risico's kunnen opvangen. Daarom houden we onze algemene reserve deze bestuursperiode op een niveau dat genoeg is om een 'ruim voldoende' weerstandsratio te behouden.

Onze uitdagingen

Met welk geld realiseren we onze (huidige) ambities en verplichtingen?

Omdat onze inkomsten nauwelijks beïnvloedbaar zijn, rest ons niets anders dan onze uitgaven aanmerkelijk te verlagen om daarmee financiële ruimte te maken voor huidige en toekomstige ambities en verplichtingen. Wel zoeken we actief naar alternatieve inkomsten en geldstromen, zoals subsidies.

Belangrijk uitgangspunt is dat we ervoor gaan zorgen dat ten laatste bij de begroting 2026, onze structurele uitgaven tenminste € 3,5 miljoen lager zijn ten opzichte van de begroting 2022. De opgave om dit bedrag te realiseren komt voort uit de verwachting dat de jaarlijkse rijksbijdrage voor de gemeente structureel lager gaat uitvallen en het feit dat zonder deze bezuinigingen Goirle simpelweg niet zal kunnen voldoen aan de ambities en verplichtingen die wij als gemeente hebben.

Onderzoek (BMC rapport) wijst uit dat de gemeente Goirle € 204 per inwoner méér uitgeeft in het sociaal domein dan gelijksoortige gemeenten. Dat komt neer op een structureel bedrag van € 4,9 miljoen per jaar. De bevindingen in dit rapport worden onderbouwd door de gemeente Goirle in het rapport Fase 1b Grip op Sociaal Domein. Van de genoemde totale bezuinigingsopgave van € 3,5 miljoen is dan ook € 3,0 miljoen volledig gericht op het sociaal domein. Vanwege de uitzonderlijk hoge uitgaven in de zogeheten Maatwerkvoorzieningen WMO, Maatwerkvoorzieningen 18+ en Maatwerkvoorzieningen 18- ligt daar onze focus. Bezuinigingen op andere taakvelden binnen het sociaal domein zijn echter niet uitgesloten.

Zo'n omvangrijke bezuiniging op het sociaal domein zal niet eenvoudig zijn. Naast het bepalen van heldere financiële kaders, kiezen we er ook voor om met een andere blik naar de zorg te kijken. Kernwoorden zijn: positieve gezondheid, preventie, normaliseren, niet aanbodgericht maar vraaggericht. Wanneer hulp nodig en gerechtvaardigd is, wordt die ook geboden. We laten niemand's vraag onbeantwoord.

Aangezien een besparing van deze omvang tijd nodig heeft is besloten deze als volgt gefaseerd uit te voeren:

Taakstelling bezuinigingen sociaal domein (structureel)

	<i>Taakstelling per jaar</i>	<i>Gecumuleerd</i>
2023	€ 0,5 miljoen	€ 0,5 miljoen
2024	€ 1,5 miljoen	€ 2,0 miljoen
2025	€ 0,5 miljoen	€ 2,5 miljoen
2026	€ 0,5 miljoen	€ 3,0 miljoen

Als de structurele bezuinigingsopgave in een bepaald jaar niet wordt gerealiseerd, dan wordt het resterende bedrag toegevoegd aan de taakstelling in het daaropvolgende jaar. Op 31 december 2026 dient de totale structurele bezuiniging van tenminste € 3,0 miljoen in het sociaal domein gerealiseerd te zijn.

De invoering van het woonplaatsbeginsel (jeugdzorg) levert naar verwachting een structureel financieel voordeel op. Vooral nog gaan we uit van een jaarlijkse structurele bezuiniging van € 0,5 miljoen in de periode 2023-2026 (zie Bestuursrapportage 2023). Zodra we weten wat de werkelijke structurele bezuiniging is (in 2025), zal de nog te realiseren taakstelling hierop aangepast worden, om aan de structurele bezuinigingsopgave in het sociaal domein te kunnen voldoen.

We nemen er kennis van dat het college in de Perspectiefnota 2024 in de jaren 2025 en 2026 een stelpost bezuiniging jeugdzorg opneemt. Deze bezuiniging wordt echter deels teniet gedaan door minder inkomsten vanuit het Rijk. Mocht de hervormingsagenda blijven staan (wat door de val van het kabinet op dit moment niet zeker is) dan is het college in de gelegenheid de bezuiniging jeugdzorg - na realisatie - in mindering te brengen op de taakstellende bezuinigingen in 2025 en 2026.

Naast de structurele bezuiniging van € 3,0 miljoen in het sociaal domein, dient een aanvullende structurele bezuiniging van € 0,5 miljoen gevonden te worden in de overige domeinen. Bijvoorbeeld door subsidies, contracten, betalingen en samenwerkingen van de gemeente tegen het licht te houden.

We leggen een stevig financieel fundament voor de toekomst

We willen onze financiële gezondheid ook voor de toekomst borgen. Zodat we ook dan opgaven en ambities kunnen realiseren.

Gemeentelijke woonlasten houden we zo laag mogelijk

Ondanks dat we nog geen zekerheid hebben over onze financiële situatie, is ons voornemen om de gemeentelijke woonlasten (OZB, afvalstoffenheffing, rioolheffing) zo laag mogelijk te houden.

Gemeenschapsgeld besteden we efficiënt, effectief en innovatief

Onze taken en ambities zijn groter dan het beschikbare budget. Elke euro die we besteden, moet optimaal wordt ingezet en aantoonbaar bijdragen aan de doelen en resultaten die we willen bereiken.

Opdrachten aan het nieuwe college

- *Tijdelijke impulsen en een meerjaren-prognose*
De ambities voor de komende jaren zijn in ieder hoofdstuk van dit bestuursakkoord uitgewerkt in opdrachten voor het uitvoeringsprogramma van het college. Die betreffen vaak een aanscherping of versnelling van de bestaande ambities uit onze belangrijkste beleidsvisies. Soms zal een tijdelijke financiële impuls nodig zijn, om zo extra capaciteit te kunnen inzetten, onderzoek te doen of extern advies in te winnen. We vragen het nieuwe college om de opdrachten uit dit document te vertalen in een realistische financiële meerjaren-prognose.
- *Regie op resultaten: meten is weten*
In een complexe omgeving is sturing op de resultaten belangrijk. Voorwaarde is dat ze concreet benoemd en meetbaar zijn, zodat we kunnen toetsen of de maatregelen die we inzetten ook voldoende bijdragen aan dat resultaat. Daarop kunnen we immers onze bijsturingbesluiten baseren. Dat geldt voor onze verbonden partijen, maar bijvoorbeeld ook voor subsidierelaties en/of grote contractpartners. We vragen het college het sturingsinstrumentarium in brede zin te transformeren van inspannings- naar resultaatverantwoording.
- *Opgaves voor de meerjarenbegroting*
Om voor de toekomst onze voorzieningen in stand te kunnen houden, onze algemene reserve op een adequaat niveau te kunnen brengen én onze ambities met betrekking tot wonen, het sociaal domein en klimaat te realiseren, dragen wij het college op om met voorstellen te komen voor structurele bezuinigingen conform de eerder genoemde beschrijving en fasering en de behaalde resultaten na ieder kalenderjaar te rapporteren. Ter verduidelijking: verhogingen van belastingen en/of heffingen, niet-structurele kostenverlagingen of bezuinigingen en eventueel extra ontvangen rijksbijdragen mogen niet worden aangemerkt als zijnde bezuiniging.
- Het college dient de taakstellende bezuinigingen toe te passen in lijn met de eerdergenoemde fasering.
- Naast de structurele bezuinigingen in het sociaal domein dient het college een aanvullende structurele bezuiniging van € 0,5 miljoen te realiseren in de overige domeinen.

6. Investeringsagenda grote projecten

Het project 'strategische heroriëntatie' wordt per direct beëindigd. Dit project was bedoeld om de raad richting te geven bij het maken van belangrijke (financiële) keuzes. In de praktijk leverde het project echter vooral vertraging op. Daarnaast legde het een relatief groot beslag op de beschikbare ambtelijke capaciteit.

De inzichten die voortkomen uit het project zien wij als waardevol, maar nu is het tijd om woorden om te zetten in daden. Dit bestuursakkoord en de onderstaande 'Investeringsagenda grote projecten' zijn daarvan de eerste concrete resultaten. Onderstaande projecten dienen door het college opgenomen te worden in de begroting 2024 en de financiële meerjarenraming.

Centrumlocaties

De centrumlocaties bieden de laatste mogelijkheid om tegen aanvaardbare condities kleinere wooneenheden te bouwen voor onder andere starters, alleenstaanden en senioren. Door het aanbieden van veel en goedkope wooneenheden kan de doorstroming van grotere eengezinswoningen op gang worden gebracht.

Door maximaal gebruik te maken van de eigen gemeentegrond kunnen we een mogelijke achterstand (ten opzichte van de woonvisie) in het realiseren van sociale huur en goedkope koopwoningen ongedaan maken. Wellicht kunnen wij op dit gebied zelfs een voorschot nemen. Dan zouden op andere locaties minder sociale huur en goedkope koopwoningen hoeven te worden gerealiseerd.

Het college krijgt de opdracht om:

- Op deze centrumlocaties maximaal in te zetten op de ontwikkeling en realisatie van diverse typen kleine en middelgrote wooneenheden/appartementen in de categorie sociale huur en goedkope koop voor de doelgroepen starters, alleenstaanden en senioren.
- Hierbij mag een maximale hoogte worden opgezocht van zes bouwlagen.
- Onderzocht moet worden in hoeverre ontheffing van de parkeernorm of ondergronds parkeren mogelijk is, zodat deze centrumlocaties maximaal gebruikt kunnen worden voor woningbouw.
- De huidige locaties van Mainframe en 't Loket worden gesloopt.
- Onderzocht moet worden of de locatie voor jongerenwerk c.q. jeugdhonk in eerste instantie kan worden ingepland onder een van de appartementencomplexen. Of, indien dit niet mogelijk is, elders een geschikte locatie in Goirle kan worden gevonden.
- Dorpsteam/'t Loket wordt verplaatst naar het CC Jan van Besouw.

CC Jan van Besouw

Wij onderkennen het belang van het Cultureel Centrum Jan van Besouw als locatie voor diverse culturele en maatschappelijke activiteiten. De kosten van exploitatie en onderhoud zijn echter te hoog en staan niet in de juiste verhouding tot het gebruik van de aanwezige capaciteit. Er moet worden onderzocht of:

- De jaarlijkse kosten (inclusief de benodigde aanpassingen voor verduurzaming) gehandhaafd of gereduceerd kunnen worden. Dit door efficiënter en geoptimaliseerd gebruik te maken van de aanwezige capaciteit.
- Het gebouw gedeeltelijk verkocht kan worden. Daarbij moet gewaarborgd zijn dat het cultureel centrum geheel of gedeeltelijk in gebruik kan blijven voor culturele en maatschappelijke activiteiten.
- Wat de kosten zijn van de verbouwing en de mogelijke financiële voordelen van een compacter gebruik.

Uitgangspunt is dat gemeentelijke bijdrage aan het CC Jan van Besouw gemaximeerd blijft tot het huidige bedrag, dat is opgenomen in de begroting 2023. De kosten die voortvloeien uit het toekomstige gebruik na eventuele verduurzaming en/of verbouwing van het pand moeten dus worden opgevangen binnen het budget, opgenomen in de huidige begroting.

Nieuwbouw Mill Hill

De huisvesting van het Mill Hill College is toe aan een grondige renovatie en/of nieuwbouw. Als blijkt dat volledige nieuwbouw de meest wenselijke optie is, zien de coalitiepartijen hierin een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de gemeente Goirle, de stichting Ons Middelbaar Onderwijs (OMO) en het schoolbestuur. De bijdrage van de gemeente Goirle aan eventuele nieuwbouw van het Mill Hill College zal gemaximeerd worden op een totale investering van € 20 miljoen. Eventuele overige kosten komen voor rekening van OMO en het schoolbestuur.

Het eventuele plan voor volledige nieuwbouw dient vanzelfsprekend te voldoen aan de op dat moment geldende bouwvoorschriften en voorwaarden en dient bij voorkeur BREEAM te worden uitgevoerd.

Wij dragen het college op om hier de volgende aanvullende randvoorwaarden aan toe te voegen:

- Eventuele nieuwbouw dient 'slim' gecombineerd te worden met de realisatie van andere doelstellingen van gemeentelijk beleid. Denk hierbij onder meer aan het voorkomen van (verkeers)overlast en efficiënt (mede)gebruik van sportfaciliteiten. Om die redenen lijkt het Riels Kwadrant als een kansrijke locatie, in combinatie met gehele of gedeeltelijke verplaatsing van de sportparken in Goirle en Riel.
- Om (verkeers)-overlast zoveel mogelijk te voorkomen dient eventuele nieuwbouw gerealiseerd te worden op een andere locatie dan de huidige. De huidige locatie ligt midden in een toekomstige woonwijk, met mogelijke negatieve gevolgen voor o.a. de bereikbaarheid en doorstroming.
- Woningbouw op de huidige locatie van het Mill Hill College.

Pas als aan alle gestelde voorwaarden en randvoorwaarden voldaan wordt, kan de financiële bijdrage van de gemeente Goirle worden toegekend.

Rotonde Turnhoutsebaan/Tijvoortsebaan

De kruising Turnhoutsebaan/Tijvoortsebaan is een van de gevaarlijkste verkeerslocaties binnen de gemeente Goirle. Op deze locatie is al enkele jaren geleden een rotonde voorzien, die om procedurele redenen nog steeds niet is aangelegd. Om nog meer ongelukken op deze plek te voorkomen, heeft het college onlangs besloten om op korte termijn tijdelijk een verkeersregelinstallatie (VRI) te plaatsen, in afwachting van een definitief te realiseren rotonde. De rotonde maakt deel uit van het bestemmingsplan Proeftuin.

- Wij vragen het college om te kijken naar opties om de rotonde versneld binnen het bestemmingsplan Proeftuin te realiseren, in ieder geval vóór eind 2025.

Geluidswerende voorziening A58 & Barbara Benz Park

In opdracht van de gemeenteraad is een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden en kosten van een geluidswerende voorziening langs de A58. Het college krijgt de opdracht om de zogenaamde 'variant 3' uit te voeren, zoals opgenomen in het onderzoek van Arcadis en doorgerekend door bureau PAS. Deze variant voorziet in de bouw van tenminste 80 geluidswalwoningen aan de Boschring en de realisatie van een geluidscherm van tenminste 8 meter hoog langs de A58. Ook aan het nabij de A58 gelegen Barbara Benz Park (werktitel) zullen circa 25 woningen gebouwd worden. Een deel van de uitgaven aan de geluidswerende voorziening is naar onze mening toch al

noodzakelijk ten behoeve van de nieuwbouw. Met de geluidswerende voorziening wordt voldaan aan de wet- en regelgeving omtrent woningbouw op locaties met een relatief grote geluidsbelasting, én aan de wens om de geluidsoverlast van de A58 te verminderen ten behoeve van de leefbaarheid en gezondheid.

Het college krijgt de opdracht om:

- Onverwijld aan te vangen met de uitvoering van het project 'geluidswerende voorziening A58 & Barbara Benz Park'.
- De uit te voeren opdracht omvat onder meer het opstellen van het raadsbesluit, de ambtelijke voorbereiding, de voorbereiding en afstemming met derden, het opstellen van een voorontwerp, het uitvoeren van conditionerende onderzoeken, de herziening van bestemmingsplannen, de aanvraag van een WBR-vergunning en de realisatie.
- (Kosten)optimalisaties toe te passen waar deze mogelijk en wenselijk zijn.
- De doorlooptijd vanaf het opstellen van een voorontwerp tot de start realisatie dient maximaal 4 jaar te zijn.
- Zich te blijven inzetten voor aanvullende maatregelen die geluidsoverlast in de wijken langs de A58 verder kunnen verminderen (o.a. snelheidsbeperking op de A58, type wegdek, etc.).

Organisatie en formatie

In de afgelopen jaren is het takenpakket van de gemeente veranderd. Vacatures die hierdoor zijn ontstaan blijken vaak moeilijk in te vullen, met name door krapte op de arbeidsmarkt en beperkte budgetten. Dit heeft negatieve gevolgen voor de werkdruk. Ook moet er vaak gebruik gemaakt worden van (relatief dure) extern ingehuurde medewerkers.

Bij aanvang van de huidige bestuursperiode is daarom besloten om het formatiebudget voor 2023 en 2024 te verhogen met 750 duizend euro. Om personele capaciteit en structurele werkzaamheden ook op de langere termijn met elkaar in evenwicht te brengen, wordt dit bedrag voortaan structureel toegevoegd aan het formatiebudget.

Er zullen geen verdere wijzigingen van het formatiebudget goedgekeurd worden vóórdát er een gedetailleerde analyse beschikbaar is van gemeentelijke taken en de daarvoor benodigde personele capaciteit. Daartoe dient een onafhankelijk onderzoek uitgevoerd te worden in opdracht van de gemeenteraad. Vorm, inhoud en uitvoering dienen nader bepaald te worden. Wij denken aan elementen zoals we die zien bij het gemiddelde bestuurskrachtonderzoek, (kerntakendiscussie, doelmatigheidsonderzoek) met tevens aandacht voor het kwalitatieve werkklimaat. Ook moet er duidelijkheid komen over de mate waarin er kosten bespaard kunnen worden, bijvoorbeeld op ziekteverzuim, externe inhuur of door taken af te stoten.

Nadat voornoemd onderzoek is afgerond zal een definitief besluit genomen worden over de benodigde omvang en kwaliteit van de structurele formatie van de gemeente Goirle, en het toekomstige formatiebudget.

Het college krijgt de opdracht om:

- Een raadsvoorstel op te stellen ten behoeve van de uitvoering van een onafhankelijk extern onderzoek naar de benodigde omvang en kwaliteit van de structurele formatie van de gemeente Goirle, en daarvoor benodigde financiële middelen.
- De taken en ambities uit dit bestuursakkoord dienen daarbij als uitgangspunt genomen te worden.
- De onderzoeksresultaten moeten uiterlijk in het eerste kwartaal van 2024 beschikbaar zijn.
- Eventuele financiële consequenties van het te nemen raadsbesluit dienen verwerkt te worden in de bestuursrapportage (BURAP) van 2024.

Sportpark Van den Wildenberg

In de komende jaren leveren we in de gemeente Goirle honderden woningen op voor uiteenlopende doelgroepen. We verwachten van het college dat zij zich niet alleen richt op het mogelijk maken van grootschalige projecten als Bakertand en Zuidrand, maar zich ook inzet voor het realiseren van woningen op kleinschalige inbreidingslocaties; met name daar waar we eigen grond hebben. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan de lokale, regionale en landelijke behoefte om het woningtekort terug te dringen.

Er moet onderzoek komen naar de mogelijkheden om tenminste kostenneutraal woningbouw te ontwikkelen op de huidige locatie van het sportpark Van den Wildenberg, door dit sportpark (geheel of gedeeltelijk) en eventueel sportparken in Riel te verplaatsen naar het Riels Kwadrant.

- Het college krijgt de opdracht om dit onderzoek zo snel mogelijk uit te laten voeren, zodat dit project in ieder geval nog in het budget voor 2025 kan worden opgenomen.

Zwembad

In Goirle beschikken we over een binnen- en buitenzwembad aan de Fabriekstraat, geëxploiteerd door Laco. De gemeentelijke bijdrage aan het Laco zwembad zal na afloop van het huidige contract (2026) niet worden voortgezet. Er moet onderzoek gedaan worden naar de mogelijkheden en kosten van de realisatie van een volwaardig regionaal zwembad.

- Het college krijgt de opdracht om dit onderzoek zo snel mogelijk uit te laten voeren, zodat dit project in ieder geval nog in deze raadsperiode tot besluitvorming kan komen.

7. Bijlagen

Bijlage 1: Vergaderstructuur

Met ingang van 1 januari 2024 stoppen we met vergaderen volgens het BOB-model. We gaan naar een geactualiseerde versie van het 'oude' Raad- en Commissie-model. Daarbij hanteren we de volgende uitgangspunten:

- We vergaderen volgens een zes-wekelijkse cyclus die er als volgt uitziet:
 - Week 1 commissievergaderingen + hamerraad
 - Week 4 raadsvergadering (altijd op dinsdag)
 - Week 7 commissievergaderingen + hamerraad
 - Week 10 raadsvergadering, etc.
- Een hamerraad is nieuw in dit vergadermodel en wordt toegevoegd om te voorkomen dat er steeds zes weken tussen de besluitvorming zit; dat wordt als te lang ervaren.
- Er zijn drie commissies: de commissie Ruimte, de commissie Sociaal Domein (SD) en de commissie Algemene Zaken (AZ). Om efficiënter te vergaderen zal afhankelijk van de agenda de commissie AZ worden toegevoegd aan de commissie Ruimte of de commissie SD.
- Aan een commissievergadering nemen maximaal twee leden per fractie deel. Dat mogen raadsleden en/of commissieleden zijn.
- Voorafgaande aan de commissievergaderingen is er een hamerraad-vergadering.
 - Een hamerraad duurt maximaal 30 minuten en bestaat uit louter stukken die geen discussie meer behoeven en die geschikt zijn voor een snelle afhandeling door de raad
 - Het college heeft de bevoegdheid om ook stukken in te brengen die niet in een commissievergadering besproken zijn, maar wel passen in een hamerraad
 - Het is niet toegestaan om tijdens die vergadering discussie te voeren over een geagendeerd onderwerp, of om moties en amendementen in te brengen
 - Het is wel toegestaan om een onderwerp van de agenda te verwijderen als dit meer discussie behoeft, uiteraard met instemming van een meerderheid van de raad.
- De Regiegroep blijft bestaan in zijn huidige vorm, onder de naam Agendacommissie. Deze commissie is namens de raad bevoegd en uitsluitend belast met het agenderen van onderwerpen voor commissie- en (hamer)raadsvergaderingen.
- De huidige burgerleden worden in deze vergaderstructuur commissieleden en krijgen de bevoegdheid om tijdens een commissievergadering een advies te geven over het aanmerken van een raadsvoorstel als A- of B-stuk. Als een voorstel als A-stuk wordt bestempeld, kan het door naar de (hamer)raad. Als een voorstel als B-stuk wordt bestempeld behoeft het meer discussie. Dan zal het of in de raadsvergadering worden behandeld, of opnieuw geagendeerd worden voor een volgende commissievergadering.
- Raadsvoorstellen behorende bij geagendeerde onderwerpen dienen door het college tenminste 48 uur vóór aanvang van een vergadering te worden gedeeld met de raads- en commissieleden.
- Voor elke vergadering geldt dat van iedere fractie bij voorkeur slechts één persoon het woord voert over een bepaald onderwerp.
- Voor het voorzitterschap van de commissies zal een voorzitterspool van maximaal vier 'vrijwilligers' worden gecreëerd, zodat iedere commissie een vaste voorzitter en een plaatsvervanger heeft. Dat mogen raadsleden of commissieleden zijn, maar (als de wet het toelaat) ook inwoners met een sterke affiniteit met de Goirlese politiek (ex-raads- of commissieleden), die bewezen capaciteiten bezitten om het voorzitterschap op zich te nemen.

Deze voorzitters worden voorgedragen door de griffier en dienen unaniem te worden gekozen en benoemd door de raad. Indien mogelijk mag daar een vergoeding aan gekoppeld worden.

- Themabijeenkomsten kunnen worden gepland in de weken dat er geen vergaderingen gepland zijn. Deze themabijeenkomsten vinden, afhankelijk van het onderwerp, zoveel mogelijk op locatie plaats. Ze zijn openbaar toegankelijk voor raads- en commissieleden en voor geïnteresseerde inwoners, op basis van het vol=vol-principe. Themabijeenkomsten zijn informatieve bijeenkomsten die nadrukkelijk niet het karakter van een vergadering (spreekronde) hebben.

Bijlage 2: Werkwijze Dorpsteam

We willen de werkwijze van het Dorpsteam optimaliseren. Daarbij geven wij de volgende aanknopingspunten:

- Het Dorpsteam stuurt al dan niet door naar de beschikingsverstrekker, naar aanleiding van de vraagstelling van de hulpvrager. Binnen het Dorpsteam moet nog beter bekeken worden of we met het voorliggend veld de zorgvrager kunnen helpen. Dus als er wordt doorverwezen, moet dat ook de enige oplossing zijn.
- Zowel het Dorpsteam als degene die de beschikkingen afgeeft, moet specifiekere gesprekstechnieken toepassen om duidelijker te krijgen waar de zorgvrager echt mee geholpen is. Eventueel moeten we hiervoor opleidingen organiseren. Ook een afwijzing met een goed onderbouwde motivering hoort tot de mogelijkheden.
- Het model Positieve Gezondheid inzetten om te achterhalen welke hulp écht aansluit bij de persoon.
- Uitsluitend hulp aanbieden die doelmatig is.
- Meer gebruik maken van ervaringsdeskundigheid, vooral bij jongerenproblematiek.
- Voorsorteren op de afschaffing van het WMO-abonnementstarief in 2025, door WMO-zorgvragers actief op de beëindiging te wijzen.
- De inzet van de monitor verbreden en versnellen, en niet beperken.
- Bedrijfsblindheid tegengaan. Een team specialisten opzetten die bij een duurdere beschikking (nader te bepalen prijs) met een frisse blik kijkt of er betere alternatieven zijn, die minder kosten. Denk aan een variant op het schakelteam van de regio Hart van Brabant.